

Zonnepark Diepenhoek, landschappelijk inpassingsplan *Eindrapport*

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Huidige landschappelijke situatie	5
3. Landschappelijke inpassing	11
4. Inpassingsplan (<i>aangepast</i>)	15
5. Beplantingsplan	19

Dit rapport is in opdracht van Solar Provider Group opgesteld door:
OVSL Oog voor Schoonheid *landschapsarchitectuur*,
Ontwerp Voor Stad en Land

© 5 november 2020 (*deze versie vervangt alle eerdere versies*)

1. Inleiding

Onderstaande toelichting gaat in op de landschappelijke inpassing van een zonnepark in het gebied Diepenhoek in de gemeente Someren. Voor deze locatie is een bijlage van het door SPG opgestelde conceptplan 'Zonneparken in Someren' gemaakt, waarin is uitgelegd om welke locatie het precies gaat en wat op deze locatie het voornemen is. In die bijlage geeft SPG aan dat voor dit zonnepark een landschappelijk inpassingsplan zal worden opgesteld.

Onderstaande toelichting maakt inzichtelijk wat het landschappelijke inpassingsplan precies inhoudt, hoe het inspeelt op de landschappelijke kenmerken van het jonge ontginningslandschap ter plekke, hoe de landschappelijke impact op de omgeving wordt beperkt en hoe met het beleid van de gemeente met betrekking tot dit soort initiatieven is omgegaan. De volgende beleidsdocumenten van de gemeente zijn bij het opstellen van deze toelichting gebruikt:

- Beeldkwaliteitsplan Buitengebied (2011);
- Nota Ruimtelijke Kwaliteit (2012);
- Structuurvisie Someren (2013);
- Beleid zonneparken in het buitengebied (2017);
- Evaluatie beleid zonneparken en windmolens (2018); en
- Landschapsinvesteringsregeling (2018).

Naar aanleiding van opmerkingen van de gemeente op eerdere versies van dit rapport is hoofdstuk 4 aangepast en zijn de daarin opgenomen tekeningen en doorsnedes gewijzigd.

2. Huidige landschappelijke situatie

Ligging plangebied

Het plangebied aan de Diepenhoek ligt in het zuiden van de gemeente, ten zuiden van de Scheidingsweg en tussen de (deels onverharde) Groesbaan en de Beliënberkdijk in. Dit gebied is vanaf het begin van de 20e eeuw in ontginning gebracht. Vanaf de Dertiensedijk in het zuiden werden min of meer parallelle banen getrokken naar het noorden, waaronder verder de Hoijzerbaan en de Dooleggerbaan. Door het plangebied heen loopt de Diepenhoeksche Loop, die dwars op deze banen werd aangelegd om het gebied te ontwateren. Hierdoor ontstond een wat vreemde verkaveling in meerhoekige percelen aan weerszijden van de Loop. De Hoijzer- en Dooleggerbaan lopen tegenwoordig niet meer door. Kleine percelen zijn na de jaren tachtig samengevoegd en in gebruik als akkerland, de wat vreemde verkaveling binnen het plangebied is gebleven. Het gebied ligt op enige afstand van doorgaande wegen, midden in een zeer open en 'leeg' gebied. De wegen rondom hebben veelal aan één zijde een wegbeplanting van bomen (zomereik, berk), met daaraan erven met erfbeplantingen. Ten noordoosten van het plangebied ligt een manege. De Beliënberkdijk en Scheidingsweg maken deel uit van de LF7 (Oeverlandroute, tussen Schoorl en Maastricht), de Scheidingsweg van het wandelnetwerk.

Zicht vanaf de Nieuweweg naar het zuiden op het plangebied, het pad links was ooit de Hoijzerbaan, bron OVSL

Ligging en omgeving plangebied

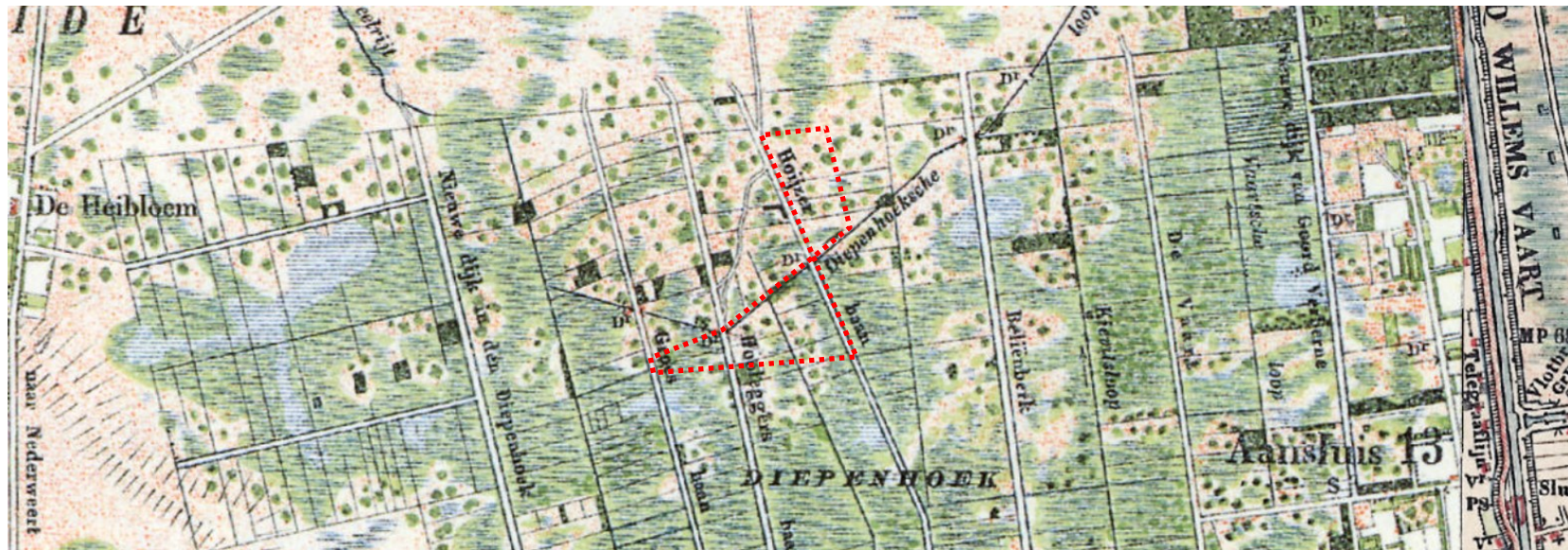
- Belangrijkste kenmerken:
- totale oppervlakte circa 9,5 ha bruto
 - exploitabel zonneveld: oriëntatie op de zon, veelhoekige verkaveling
 - mogelijkheden voor meerwaarde voor landschap en omgeving

Omgeving plangebied

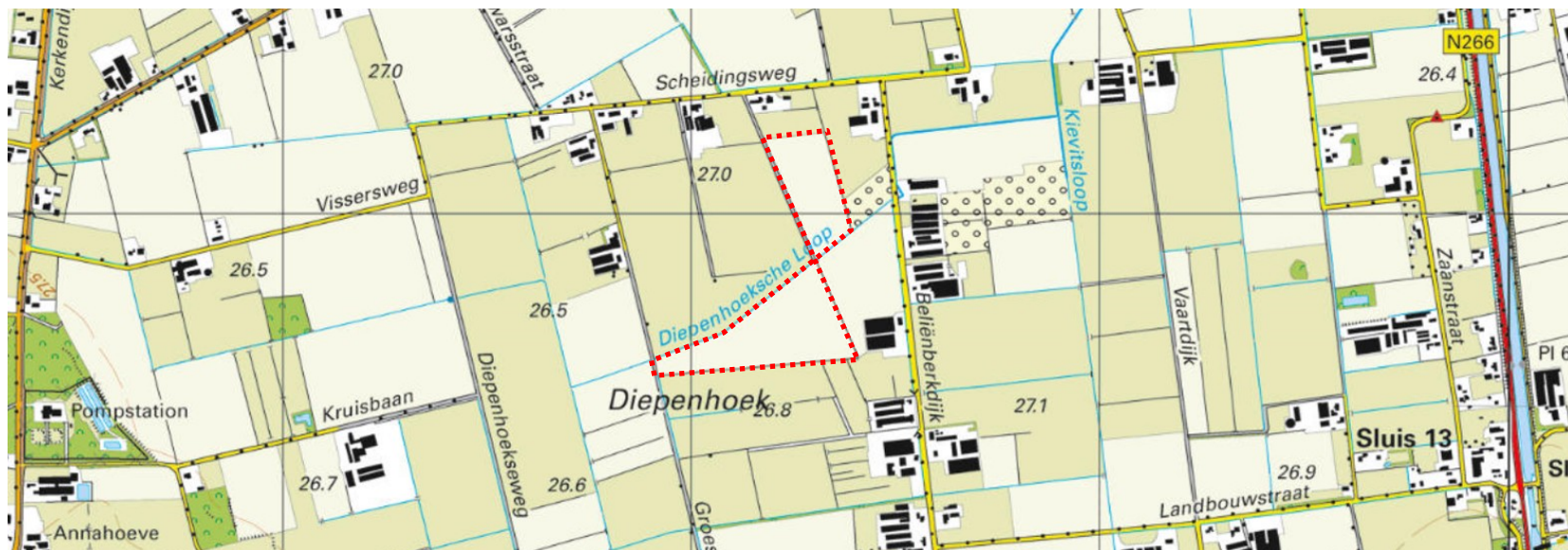
Het plangebied maakte ooit deel uit van een groot aaneengesloten heidegebied. Dit gebied werd voor het overgrote deel ontgonnen en voor de landbouw geschikt gemaakt. Het is rationeel opgezet, maar richtingen en maatvoeringen van de landbouwgebieden verschillen onderling. De min of meer parallel lopende banen door de Diepenhoek zijn niet allemaal doorontwikkeld tot een asfaltweg met laanbeplanting. Sommige zijn nog onverhard, zoals de Groesbaan (*foto links*), met wat braamstruweel, rietranden en een enkele boom, andere lopen nu dood of zijn opgenomen in percelen. De erven liggen vrij verspreid langs deze wegen en banen. Rondom het plangebied vormen zij samen met een bomenrij aan de zuidkant (ecologische verbindingszone) een min of meer gesloten rechthoekig kader dat alleen aan de (zuid-) westzijde open is. Aan die kant ligt ook een weidevogelgebied (*foto midden*). De locatie ligt midden in dit ruime kader. Het plangebied maakt deel uit van 'landbouwgebied met bijzondere aandacht voor natuur en landschap' (aldus het BKP), in de omgeving komen gras- en akkerland afwisselend voor, het plangebied zelf is nu akker. In de omgeving zijn meerdere recreatieve routes aanwezig, ten noordoosten van het plangebied ligt een manege met paardenweilanden omringd met houten hekken, tot direct aan de Diepenhoeksche Loop (*foto rechts*).

Historische ontwikkeling (1900-1950)

Historische ontwikkeling (1950-heden)

Inventarisatiebeelden huidige landschap

Onderdelen:

- zicht vanaf Belbiënberkdijk over het plangebied naar het noordwesten
- zandweg met braamstruweel
- bomenrij en rietrand langs waterlopen

Foto's zijn in en rond het plangebied genomen

3. Landschappelijke inpassing

Algemeen

Landschap heeft betrekking op de onderlinge samenhang tussen de elementen in een bepaald gebied en op de samenhang tussen een gebied en het gebruik daarvan. Landschap heeft ook te maken met de afleesbaarheid van die samenhang (het landschapsbeeld). Landschap bestaat bij de gratie van waarneming en beleving door mensen én bij de gratie van verandering door de tijd heen. Landschap is per definitie géén statisch begrip.

Inpassing Zonnepark Diepenhoek

De aanleg van Zonnepark Diepenhoek kan worden aangegrepen om de landschappelijke kwaliteiten van het plangebied en zijn omgeving waar mogelijk te volgen dan wel te versterken. Op voorhand hoeft niet gestreefd te worden naar het volledig aan het zicht onttrekken van het initiatief. Zonneparken zijn ontwikkelingen van deze tijd en mogen ook gezien worden mits ze zijn ingepast in hun landschappelijke context. Dat wil hier zeggen dat het zonnepark samenhang moet hebben met de eigenschappen van het plangebied en zijn omgeving. In deze situatie gaat het dan onder meer om de ontginningsgeschiedenis, de vlakke ligging, het functionele en rationele karakter en het veelhoekige karakter van het gebied met meerdere richtingen. Wat betreft landschapselementen bieden bestaande erfbeplantingen, bomenrijen, houtsingels en de in het gebied voorkomende verkavelingsrichtingen belangrijke aanknopingspunten voor de verdere landschappelijke inpassing van het zonnepark.

In deze specifieke situatie kan geconstateerd worden dat het plangebied in een zeer open, vrij afgelegen omgeving ligt, waarvandaan er, zij het op afstand van alle zijden zicht op zal zijn. De wegen rondom vormen geen drukke doorgaande routes, maar er liggen wel meerdere huizen en boerderijen aan, waarvandaan er ook zicht kan zijn op de locatie.

Aanwijzingen voor landschappelijke inpassing

Hoewel het daar niet specifiek op ingaat, biedt vooral het Beeldkwaliteitplan Buitengebied (BKP) een goede basis voor de landschappelijke inpassing van zonneparken. Het stelt voor jonge heideontginningen waar dit zonnepark in ligt onder meer de volgende richtlijnen voor, die voor dit zonnepark bruikbaar zijn:

Richtlijnen structuur van het landschap:

- Behoud waardevolle open gebieden en zorg voor fraaie zichtlijnen
- Aandacht voor waterlopen in het gebied

Richtlijnen inrichting van het landschap:

- Verbeter het zicht naar de open gebieden door landschappelijke inrichting van de achterkanten van bedrijven (dat verfraait de randen van de open gebieden en zorgt voor aantrekkelijke zichtlijnen)
- Begeleid (tenminste delen van) de lange zijanten van het bedrijf met boomsingels, houtwallen of stevige (niet gesneden) hagen. Het geeft een groene structuur en uitstraling aan het hele gebied.
- Kleinschalige biotopen kunnen op verschillende plekken ingericht worden (solitaire bomen, poeltjes, natuurvriendelijke oevers langs sloten, natuurvriendelijke inrichting van regenwater retentievijvers, bloemen kruidenrijke perceelsranden door extensief beheer).

Richtlijnen inrichting en inpassing kavel:

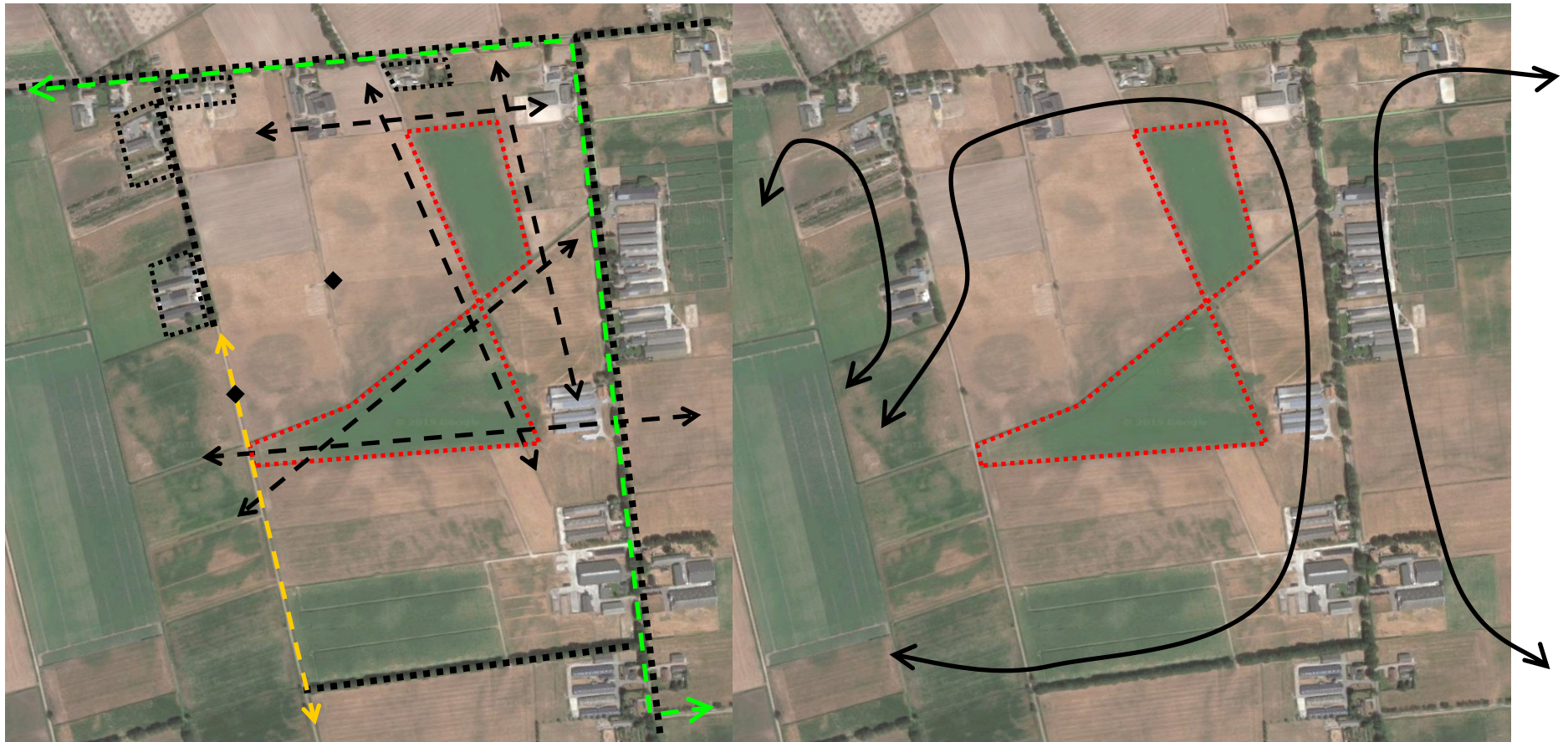
- Kavelinrichting/oriëntatie: het bouwvlak (in dit geval zonnepark) moet in de bestaande kavelstructuur passen
- Beplanting: een dichte houtwal of bosstrook aan de achterkant van het bouwblok zorgt voor fraaie groene randen van open gebieden. Boomsingels, houtwallen of stevige (niet gesneden) hagen aan de zijkant van het erf in combinatie met (water-)greppels geven het gebied ook vanaf de weg een groen en gestructureerd beeld.

In de cirkel plangebied Diepenhoek

Hieronder wordt aan de hand van deze punten toegelicht hoe de landschappelijke inpassing van dit zonnepark er uit kan komen te zien.

Landschappelijk kader / bouwstenen inpassingsplan

- Belangrijkste kenmerken:
- lanen, enkele erven met beplanting , enkele solitaire boom
 - rationele verkaveling, rechte lijnen, meerdere richtingen
 - recreatieve routestructuren rondom , zandweg (Groesbaan)
 - grote rechthoekige ruimte die doorloopt in het zuidwesten

Belangrijke zichtlijnen richting plangebied Diepenhoek, vanaf de Beliënberkdijk en de Groesbaan

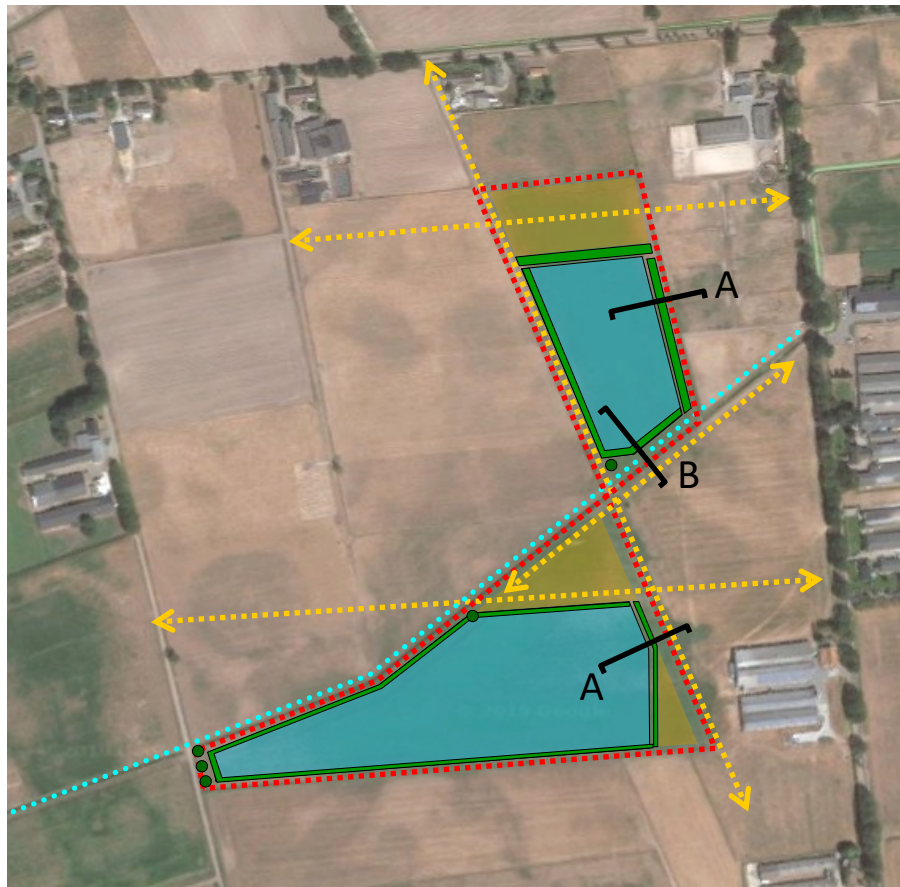
4. Inpassingsplan *(aangepast n.a.v. overleg met de gemeente)*

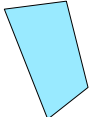
Het zonnepark wordt als twee losse velden ontwikkeld. Deze velden worden zodanig gepositioneerd dat bestaande verkavelingsrichtingen worden versterkt. Het noordelijke veld ligt min of meer los in de open ruimte. Het wordt begrensd door al aanwezige verkavelingsrichtingen en perceelsgrenzen. Om het enigszins te kaderen zijn rondom 3 meter brede, 2 meter hoge struweelsingels met onder meer braam geprojecteerd. Deze ontnemen grotendeels het zicht op het zonnepark vanaf de Scheidingsweg en de erven die daaraan liggen en vanaf de Beliënberkdijk. Door deze singels los in de ruimte te leggen, blijven er aan weerszijden doorkijken naar de achterliggende ruimte, gezien vanaf beide wegen, en wordt de ruimte perspectivisch versterkt. De struweelsingels liggen zo dat ook het zicht langs de Diepenhoeksche Loop wordt gekaderd. De scheve lijn van de Loop stuurt de blik van de waarnemer als het ware naar links, de open ruimte in. Enkele solitaire bomen aan weerszijden van de Loop versterken dit effect.

Het zuidelijke veld is zoveel mogelijk achter het bestaande erf aan de Beliënberkdijk (nummer 24) gepositioneerd. Hierdoor komt het in het verlengde van dat erf te liggen, min of meer haaks op de Beliënberkdijk, parallel aan de bestaande verkavelingsrichting. Om het zicht vanaf de Beliënberkdijk op het zonneveld te beperken en om het erf van nummer 24 af te bakenen worden ook hier rondom het zonneveld struweelsingels (3 meter breed, 2 meter hoog) met onder andere braam voorgesteld. Dit zonneveld wordt verder gekaderd door een bestaande kavellijn in het zuiden, enkele solitaires aan de Groesbaan en door de Diepenhoeksche Loop, die in overleg met het waterschap een natuurlijker dwarsprofiel met rietkragen kan krijgen. De brede zichtlijn vanaf de Beliënberkdijk kan als akkerland in gebruik blijven, langs de Loop worden bermen als bloemrijk grasland ingezaaid en beheerd (in nader overleg met het waterschap). Dat geldt ook voor de overhoeken van het zonnepark. De solitaires aan de Groesbaan sluiten aan bij de paar solitaires in de omgeving en vergroten het open gebied in perspectivische zin.

Alle struweelsingels worden om een aantal jaar gesnoeid (verjongingssnoei) om de hoogte ervan enigszins beperkt te houden. De hekwerken (maximaal 2,00 meter hoog) rond het zonnepark worden voorzien van houten palen. De opstellingen van zonnepanelen worden oost-west gericht en zijn maximaal 1,50 meter hoog), zie technische uitwerkingen.

Landschappelijk kader / bouwstenen inpassingsplan / vlekkenplan Diepenhoek / inrichtingsschets

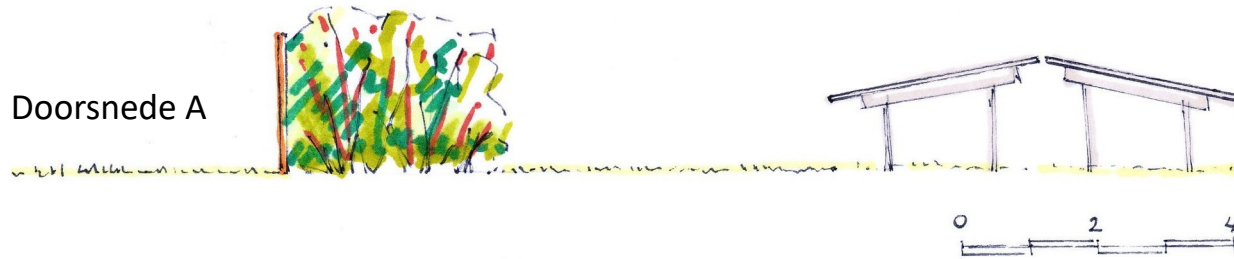
- gebied waarbinnen zonnepanelen kunnen worden geplaatst
- doorsnedes

- Belangrijkste kenmerken:
- brede struweelsingels (inheemse soorten) rondom beide zonnenvelden
 - Diepenhoeksche Loop met rietranden en bloemrijk grasland
 - zichtlijnen vanaf Beliënberkdijk en via oorspronkelijke Hoijzerbaan
 - enkele solitair in de vrije ruimte en aan einde bij de Groesbaan
 - oriëntatie van panelen kan zowel zuid-gericht als oostwest-gericht zijn

[illegible]

Principedoorsnedes (zie voor *exacte maatvoeringen de technische uitwerkingstekeningen*)

Doorsnede A

Doorsnede B

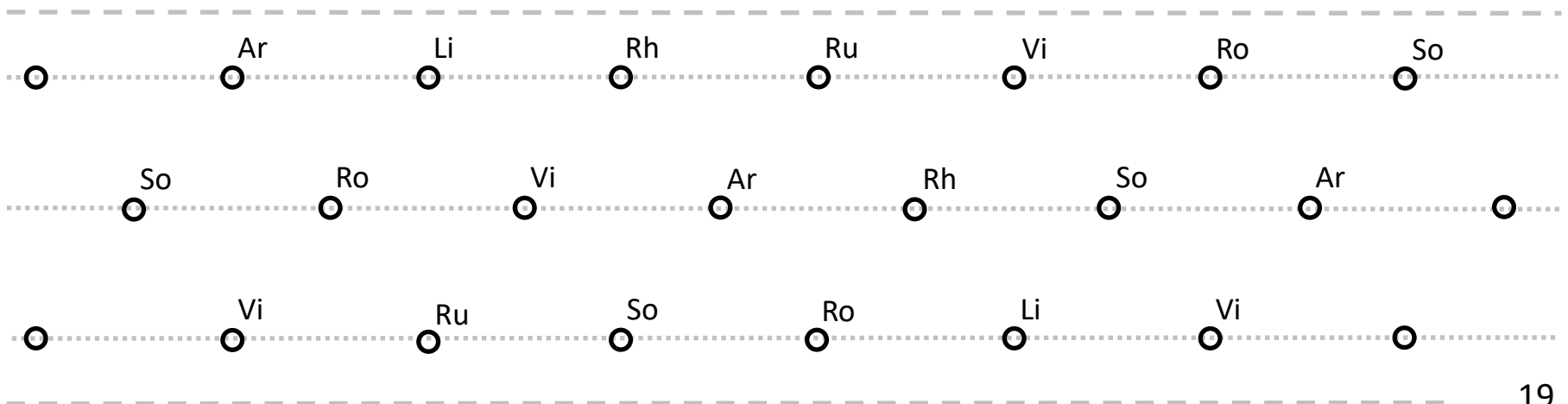

5. Beplantingsplan

	aantal	plantmaat	bijzonderheden
Solitaire bomen			
Betula pendula (ruwe berk)	5 st.	12 - 14	met boompaal, paal na 2 tot 3 jaar verwijderen
Struweelsingel (inheems, gemengd)			
Aronia melanocarpa (appelbes) (Ar)	15 %	100 - 125	gemengd aanplanten in 3 rijen driehoeksverband afstand in de rij: 1,50 meter afstand tussen de rijen: 1 meter
Ligustrum vulgare (liguster) (Li)	10 %	100 - 125	
Rhamus frangula (vuilboom) (Rh)	10 %	100 - 125	
Rosa rubiginosa (wilde roos) (Ro)	15%	100 - 125	
Rubus fruticosus (braam) (Ru)	10 %	100 - 125	
Sorbus aucuparia (lijsterbes) (So)	20 %	100 - 125	
Viburnum opulus (Gelderse roos) (Vi)	20 %	100 - 125	

Bloemrijk grasland

Mengsel nog nader te bepalen (afhankelijk van bodemgesteldheid)

Referentiebeelden landschappelijke inpassing

Toe te passen elementen:
(van onder met de klok mee)

- struweelsingel met hoofdzakelijk braam
- ruwe berk (solitair)
- rietkragen langs de Loop, in overleg met waterschap

Foto's zijn in en rond het plangebied genomen